

CUPRINS

Cuvânt introductiv	5	
CAPITOLUL I		
NOȚIUNI INTRODUCTIVE ÎN TEORIA GENERALĂ		
A DREPTULUI		7
1. Despre știință	7	
2. Știința dreptului în sistemul științelor sociale	8	
3. Sistemul științei dreptului (științelor juridice)	11	
4. Teoria generală a dreptului. Locul și rolul său în sistemul științei dreptului	12	
5. Predarea Teoriei dreptului în România	14	
6. Definiția Teoriei generale a dreptului	14	
7. Obiectul specific al Teoriei generale a dreptului	15	
8. Științele juridice istorice	17	
9. Științele juridice de ramură	18	
10. Științele ajutătoare (participative)	19	
11. Concluzii	21	
CAPITOLUL II		
METODOLOGIA JURIDICĂ		23
1. Noțiunea metodologiei juridice	23	
2. Metoda logică de cercetare juridică	24	
3. Metoda comparativă de cercetare juridică	25	
4. Metoda istorică de cercetare juridică	30	
5. Metoda sociologică de cercetare juridică	32	
6. Metoda cantitativă de cercetare juridică	35	
7. Concluzii	36	
CAPITOLUL III		
CONCEPTUL DREPTULUI		38
A. Accepțiunile noțiunii de “drept”	38	
B. Dimensiunea morală a dreptului	40	
C. Originea și apariția dreptului. Dimensiunea istorică a dreptului	40	
Primele legiuiri	43	

D. Dimensiunea socială a dreptului -----	47
E. Esența dreptului -----	50
F. Conținutul dreptului -----	51
G. Forma dreptului -----	52
H. Definiția dreptului -----	52

CAPITOLUL IV

FACTORII DE CONFIGURARE A DREPTULUI.

TIPOLOGIA DREPTULUI -----	54
1. Factorii de configurare a dreptului -----	54
a) Cadrul natural -----	54
b) Cadrul economic, social și politic național -----	58
c) Cadrul economic, social și politic regional și internațional -----	64
d) Factorul uman -----	65
e) Teorii juridice cu privire la factorii de configurare și evoluție a dreptului -----	67
2. Tipologia dreptului -----	68
A. Marele sistem de drept romano-germanic -----	69
a) Sistemul juridic francez -----	69
b) Sistemul juridic german -----	70
c) Sistemul de drept scandinav -----	71
B. Marele sistem de common-law (dreptul anglo-saxon) -----	72
C. Sisteme juridice religioase și tradiționale -----	73
D. Sistemul de drept al comunităților europene (dreptul comunitar) -----	74

CAPITOLUL V

DREPTUL ȘI STATUL -----	78
1. Noțiunea statului -----	78
2. Apariția statului -----	78
3. Statul la începutul mileniului III -----	82
4. Puterea de stat -----	87
5. Funcțiile statului -----	88
6. Forma statului -----	89
7. Structura de stat -----	91
8. Regimul politic -----	91
9. Corelația ideologie, doctrină politică, stat, drept -----	93

CAPITOLUL VI

PRINCIPIILE DREPTULUI	99
I. Introducere în studiul principiilor dreptului	99
1. Noțiune	99
2. Delimitare	100
3. Clasificarea principiilor dreptului	101
4. Caracteristicile principiilor fundamentale ale dreptului	101
II. Prezentarea principiilor fundamentale ale dreptului	102
1. Principiul asigurării bazelor legale de funcționare a statului (principiul legalității)	102
2. Principiul libertății și egalității	103
3. Principiul responsabilității	104
4. Principiul dreptății, al echității și justiției	106
III. Principiile ramurilor de drept	107
1. Principiile dreptului internațional	107
2. Principiile dreptului civil român	108
3. Principiile dreptului penal român	109
4. Principiile dreptului procesual penal român	109
5. Principiile dreptului familiei	110
6. Principiile dreptului comunitar	111

CAPITOLUL VII

FUNȚIILE DREPTULUI	115
1. Noțiunea funcțiilor dreptului	115
2. Prezentarea analitică a funcțiilor dreptului	116
3. Considerații privind funcțiile unor ramuri ale dreptului	119

CAPITOLUL VIII

DREPTUL ÎN SISTEMUL NORMATIV SOCIAL	121
1. Considerații generale despre conduita umana în contextul social	121
1.1. Privire generală asupra realității sociale	122
2. Sistemul normelor sociale	125
3. Dreptul și religia	135

CAPITOLUL IX

NORMA JURIDICA	143
1. Definiția normei juridice	143
2. Trăsăturile caracteristice ale normei juridice	143

3. Structura normei juridice -----	149
4. Clasificarea normelor juridice -----	154
5. Acțiunea normei juridice -----	158
6. Precizări în legătură cu normele juridice din unele ramuri de drept -----	171

CAPITOLUL X

IZVOARELE DREPTULUI -----	173
1. Considerații generale despre izvoarele dreptului -----	173
2. Prezentarea izvoarelor formale ale dreptului -----	175
3. Izvoarele dreptului românesc după Revoluția din Decembrie 1989 -----	188
4. Izvoarele principalelor ramuri de drept -----	190

CAPITOLUL XI

TEHNICA ELABORĂRII ACTELOR NORMATIVE -----	194
1. Considerații introductive -----	194
2. Noțiunea tehnicii juridice -----	195
3. Tehnica legislativă -----	196
4. Etapele elaborării actelor normative -----	205
5. Părțile constitutive ale actului normativ -----	208
6. Structura actului normativ -----	212
7. Tehnica sistematizării actelor normative -----	212

CAPITOLUL XII

REALIZAREA DREPTULUI -----	220
1. Considerații introductive -----	220
2. Formele realizării dreptului -----	222

CAPITOLUL XIII

INTERPRETAREA NORMELOR JURIDICE -----	234
1. Noțiuni și considerații introductive -----	234
2. Felurile (formele) interpretării normelor juridice -----	236
3. Metodele interpretării normelor juridice -----	237
4. Rezultatele interpretării normelor juridice -----	245
5. Interpretarea normelor juridice specifice unor ramuri de drept -----	246

CAPITOLUL XIV

RAPORTUL JURIDIC -----	250
1. Definiția raportului juridic -----	250
2. Premisele raportului juridic -----	250
3. Trăsăturile caracteristice ale raportului juridic -----	251
4. Subiectele raportului juridic -----	253
5. Conținutul raportului juridic -----	258
6. Obiectul raportului juridic -----	259
7. Faptul juridic -----	259
8. Particularități ale raporturilor juridice de ramură -----	261

CAPITOLUL XV

RĂSPUNDEREA JURIDICĂ -----	266
1. Considerații generale -----	266
2. Definiție -----	266
3. Condițiile răspunderii juridice -----	267
4. Forme specifice ale răspunderii juridice -----	269

CAPITOLUL XVI

ASISTENȚA JURIDICĂ -----	275
1. Definiție -----	275
2. Conținutul asistenței juridice -----	275
3. Trăsăturile asistenței juridice -----	276
4. Asistența juridică din perspectiva drepturilor omului cuprinse în documentele internaționale -----	276
5. Asistența juridică în procesul penal -----	277

CAPITOLUL XVII

SISTEMUL DREPTULUI -----	280
1. Noțiunea sistemului dreptului -----	280
2. Cum este construit sistemul dreptului? -----	280
3. De ce este necesar studiul sistemului dreptului? -----	282
4. Neliniștea dreptului -----	283

CAPITOLUL XVIII

EXAMEN TEORETIC AL PROIECTULUI DE TRATAT DE INSTITUIRE A UNEI CONSTITUȚII

PENTRU EUROPA	288
1. Considerații preliminare	288
2. Principiile fundamentale ale raporturilor dintre Uniunea Europeană și statele membre	290
3. Dreptul Uniunii	290
4. Principiile fundamentale ale Uniunii Europene în domeniul exercitării competențelor	290
5. Competențele Uniunii Europene	291
6. Instituțiile Uniunii Europene	292
7. Actele juridice al Uniunii Europene	294

CAPITOLUL XIX

TESTE	301
Răspunsuri	323

ANEXA 1

DECLARAȚIA UNIVERSALĂ A DREPTURILOR OMULUI	327
---	-----

ANEXA 2

PACTUL INTERNAȚIONAL CU PRIVIRE LA DREPTURILE CIVILE ȘI POLITICE (extras)	334
--	-----

GLOSAR SELECTIV	345
------------------------------	-----

BIBLIOGRAFIE	361
---------------------------	-----